

No tothom és demòcrata: així és l'11% que acceptaria una altra dictadura a l'Estat

La rellevant minoria que avalaria un règim autoritari és sobretot jove, apolítica, amb pocs estudis i votant del PP

El mínim comú denominador en tot debat polític sembla que hagi de ser que la democràcia és l'únic sistema desitjable a l'Estat. Però no és cert. Hi ha una minoria rellevant que acceptaria un model totalitari i que, segons les enquestes del CIS, representa un 11% de la societat espanyola, un percentatge similar al dels vots obtinguts per Cs a les últimes eleccions estatals. En concret, un 5% afirma que, en algunes circumstàncies, un règim autoritari és preferible, i un 6% opina que li és igual un o altre model. Un 3,9% més no es mulla.

Així es desprèn dels tres baròmetres del CIS que, en el darrer any, pregunten per aquesta qüestió - els del setembre i abril del 2018 i el Latinobaròmetre del 2017-. Uns estudis que permeten fer un retrat d'aquests ciutadans que no encaixa necessàriament amb el d'un vell nostàlgic del franquisme que aquest 20 de novembre aniria a plorar la mort del dictador, com es podria pressuposar. De fet, són més joves que la mitjana i, més que de dretes, sobretot són apolítics. Tenen menys estudis que la mitjana, són de classes populars i, tot i confiar a mitges en la democràcia, molts voten.

PREFERÈNCIES PER UN MODEL DEMOCRÀTIC O UN D'AUTORITARI, PER TERRITORIS

El suport a la democràcia es manté estable, entorn el 80%, des de mitjans de la dècada dels 90 - deu anys abans, la preferència assolí el 70%-, malgrat que el 2013 va patir una caiguda fins al 75% que després es va remuntar amb escreix. Així mateix, aquesta preferència és clarament majoritària a totes les comunitats, però amb diferències notables de fins a 20 punts entre Astúries (90,5%) a La Rioja (70,8%) -en aquest darrer cas, però, la mostra és reduïda-. Catalunya (87,4%) es troba lleugerament per sobre de la mitjana estatal (85,1%).

La llunyania de l'Espanya franquista pot passar factura entre la gent més jove, ja que són precisament els de menys edat els que es decanten menys clarament per la democràcia. Un 20,1% dels demòcrates de pedra picada tenen menys de 35 anys, igual que el 28,8% dels que no tenen cap preferència de model. El jovent, però, queda lluny de ser antidemòcrata: més del 80% presenta una clara preferència per la democràcia, per bé que el percentatge de la resta de franges és superior.

EDAT DELS CIUTADANS, SEGONS PREFERÈNCIA PER UN MODEL DEMÒCRATA O AUTORITARI

Aquells que dubten sobre si fer costat a una eventual dictadura no són un sector d'ultra dreta militant polititzada. Tot i que els sectors de dretes tenen més pes que entre els demòcrates - especialment entre els que afirmen que un règim autoritari pot ser preferible, en determinades circumstàncies-, la majoria són de centre i fins i tot hi ha un sector gens irrellevant d'esquerranosos.

El que creix enormement, però, són els apolítics, ja que quasi un 39% dels que no no tenen cap preferència entre democràcia o autoritarisme s'hi declaren.

IDEOLOGIA DELS CIUTADANS (EN UNA ESCALA ENTRE 1 I 10, D'ESQUERRA A DRETA), SEGONS PREFERÈNCIA PER UN MODEL DEMÒCRATA O AUTORITARI

Sí que hi ha una correlació clara entre estudis i preferència per règim polític. Els que han acabat la secundària i, especialment, els que tenen estudis superiors estan molt més decantats cap a la democràcia, sense matisos, mentre que aquells que tenen una formació inferior tenen més pes entre els que admetrien un model autoritari o no tenen cap preferència. Malgrat tot, fins i tot entre els ciutadans sense estudis o amb nivells baixos, el suport a la democràcia ronda el 80% de les respostes.

NIVELL D'ESTUDIS DELS CIUTADANS, SEGONS PREFERÈNCIA PER UN MODEL DEMÒCRATA O AUTORITARI

Els recels vers la democràcia no impedeixen que els que menys l'abracen també votin. De fet, segons els baròmetres, ho fan en un mateix nivell que els nítidament demòcrates, malgrat que amb diferent orientació. En concret, quasi la meitat dels que acceptaria una dictadura van votar el PP, el 2016, vint punts més del que ho van fer els demòcrates. Tot i això, la resta de forces, incloent el PSOE i Podem, van aconseguir igualment suports rellevants entre els potencials partidaris d'una dictadura.

VOT DELS CIUTADANS A LES ESTATALS DEL 2016, SEGONS PREFERÈNCIA PER UN MODEL DEMÒCRATA O AUTORITARI (ENTRE ELS QUE VAN VOTAR)

Les diferències no són tan rellevants si es comparen els perfils, en relació als ingressos mensuals. Tot i això, aquest exercici serveix per trencar l'estereotip del partidari de la dictadura de classe benestant. Al contrari, entre aquells que acceptarien un règim autoritari o no tenen cap preferència, hi tenen un pes lleugerament superior ciutadans amb menys ingressos, i els que cobren 1.800 euros o més no arriben al 19% en cap dels dos casos.

INGRESSOS DELS CIUTADANS, SEGONS PREFERÈNCIA PER UN MODEL DEMÒCRATA O AUTORITARI

[despiece]**Una majoria creu que el franquisme va fer coses bones i dolentes**

El CIS fa anys que no pregunta directament per la imatge del franquisme. El darrer cop que ho va fer va ser fa deu anys, quan les respostes que va obtenir van ser força complexes. I és que, malgrat que quasi el 80% va afirmar que la dictadura va violar drets humans, un 58,2% va opinar que aquesta va tenir "coses bones i dolentes". Fins i tot un 37,6% va assegurar que un dels seus èxits va ser mantenir la unitat de l'Estat -una afirmació que només rebutia un 39,4%-, així com un

35,1% creia que, durant el franquisme, hi havia més ordre i pau.

Uns posicionaments que evidencien que, tot i l'aval més que majoritari al règim democràtic, la imatge del franquisme no és del tot negativa. En una enquesta anterior, del 2000, el CIS detectava que només el 37,4% dels espanyols creia que la dictadura havia estat un període negatiu, mentre que un 10,4% el veia com a positiu i un 46,4% opinava que va tenir coses bones i dolentes.[/despiece]